

**HOEVER MEN IN 1911 STOND MET DE
WERELDTENTOONSTELLING VAN 1913.
DEEL 2: (JULI 1911 - DECEMBER 1911)**

**VOOR U VERZAMELD UIT 31 500 EDITIES VAN DE
GAZETTE VAN GENT**

1 juli 1911

De werkmanshuisjes in de Musschestraat, die met de tuintjes bij het terrein van de tentoonstelling moesten ingelijfd worden, zijn deze week totaal gesloopt. Weldra zal dit deel van de straat verbreed worden.

3 juli 1911

Men is begonnen met het effen leggen van de grond waar vroeger de *Belvédère* stond en het ophogen van het terrein waarover, in verbinding met de viaduct onder de spoorbaan, recht op de Krijgslaan een nieuwe gemeenschap zal worden verwezenlijkt met de *Wereldtentoonstelling*.

Buiten de aardewerken zijn slechts onbeduidende afbraken noodzakelijk, om een brede weg te geven tussen het park en de tentoonstelling.

5 juli 1911

De kunstschilders Bastien en Mathieu zijn door de regering aangeduid om naar Boma en Leopoldstad te vertrekken. In Congo zullen ze een panorama van de kolonie vervaardigen, bestemd voor de *Wereldtentoonstelling te Gent*.

8 juli 1911

Men is langs de Krijgslaan begonnen aan het afsluiten van het overgroot terrein voor de tentoonstelling. Langs de Musschestraat zijn talrijke wagonladings ijzeren gebinten, kolommen en spanroeden aangebracht, alsook grote hoeveelheden planken voor de vloeren van de hallen, waaraan men weldra zal beginnen.

Voor het *Paleis van de stad Gent* zal zo getrouw mogelijk het oud Prinsenhof worden nagebootst, waar de wieg van Keizer Karel stond. Van heel het domein *Sanderswal* blijft thans nog slechts de overwelfde poort met torentjes over, gezegd de *Donkere Poort*.

11 juli 1911

Gisteren had in het lokaal *Vrede Sint-Pieter* in de Sint-Pieters-Aalststraat een protestmeeting plaats, samengeroepen door de *Boerenbond* en de dekenij van de wijk, teneinde te spreken over de toestand die daar in het leven wordt geroepen indien het *Algemeen Bestuur* de verbinding voor alle rijtuigenverkeer zou sluiten tussen de beide delen van de straat, die het terrein van de tentoonstelling dwars doorsnijdt.

De heer pastoor Van Kerckvoorde zette ten overstaan van een vijftigtal belanghebbenden breedvoerig de talrijke nadelen uiteen, die uit het opschorten van de openbare weg zouden voortspruiten en twee wijken met 7000 inwoners over een afstand van 4 kilometer van een rechtstreekse verkeersweg zouden beroven.

Er zal in de wijk een petitie aan de bevoegde overheid worden ingericht om te verkrijgen dat het verkeer voor rijtuigen door de straat behouden blijft. De twee delen van de toekomstige tentoonstelling zouden dan niet gelijkvloers, maar door een brede overgangsbrug verbonden zijn. De voerders van rijtuigen die door de Sint-Pieters-Aalststraat trekken zullen ook verzocht worden, een plakbriefje op hun kar te hechten met de woorden: *Wij vragen het behoud van het vrije verkeer in de Sint-Pieters-Aalststraat*.

18 juli 1911

De hallen in opbouw zijn toevertrouwd aan de heer Bertaux en de maatschappij *Baume et Mercier*. Ze moeten voor 1 maart 1912 voltooid zijn. De exposanten zullen al de tijd hebben om hun voortbrengselen te plaatsen.

De ruchtbaarheid voor de tentoonstelling werd door de Belgische, Franse, Engelse en Duitse pers aangevangen. Zij zal op drukke wijze doorgedreven worden tot bij het sluiten van onze *Wereldfoor*.

De drie eerste nummers van het blad *Gent-Tentoonstelling* zijn verschenen. Het vierde zal een rouwartikel bevatten, gewijd aan de nagedachtenis van de heer Gustaaf Carels. Het officieel blad zal 13 nummers uitgeven in 1911, 27 in 1912 en 30 in 1913.

Het *Algemeen Bestuur* heeft zich in betrekking gesteld met verscheidene kunstenaars voor de uitvoering van de herinneringsmedailles en kentekens.

De officiële onderhandelingen voor de deelneming van de vreemde landen zullen maar kunnen aangevat worden, na de goedkeuring van het verdrag met de staat en de benoeming van de *Algemene Commissaris van de Regering*.

22 juli 1911

Voor het bouwen van het *Feestpaleis* worden de vestingsmuren van de gewezen citadel grotendeels afgebroken. De steenbrokken zullen overigens uitstekend van pas komen voor de grondwerken van het nieuw gebouw.

1 augustus 1911

Het departement van oorlog heeft er in het vooruitzicht van de *Wereldfoor* in toegestemd, de gronden die het in de wijk van Sint-Pieters-Aalst heeft aangekocht om er kazernen te bouwen voor de ruitery, ter beschikking te stellen van de stad..

In afwachting dat de officiële formaliteiten vervuld zijn, heeft het bestuur der domeinen de stad gemachtigd bezit te nemen van deze gronden en er alle noodzakelijke afbraken en aardewerken uit te voeren. De stad zal de werken tot het effen leggen uitvoeren op kosten van de staat.

De weg te ruimen aarde wordt geschat op ongeveer 150 000 m³ en de uitgave bedraagt 102 000 frank. De terugbetaling zou geschieden binnen de twee maanden na de volledige uitvoering van de werken.

De aarde zal gedeeltelijk benut worden om de streep ten westen van de krijgsgronden op te hogen en gedeeltelijk om de gronden tussen de Sint-Pieters-Aalststraat en de spoorweg op het peil te brengen dat werd aangenomen door het *Algemeen Bestuur*. De overige aarde wordt bewaard om de Oudenaardse- en Kortrijksesteenweg ten zuiden van de herberg *De Sterre* te verbreden en op te hogen.

De aanbesteding zal plaatshebben op 19 augustus en het proces-verbaal zal aan de goedkeuring van de minister van oorlog worden onderworpen. De duurtijd van de onderneming wordt geraamd op vier maanden. In die voorwaarde moeten ongeveer 1200 m³ aarde per dag worden afgevoerd.

3 augustus 1911

De drie afgevaardigden van het *Uitvoerend Comité*, de heren Casier, Coppieters en de Smet de Naeyer, kwamen in Luik de officiële deelneming vragen van de stad aan de Gentse tentoonstelling. De heren Kleyer, burgemeester en Falloise, schepen van schone kunsten, hebben gedacht dat het

nodig was de uitnodiging aan te nemen en geantwoord dat zij aan de gemeenteraad zullen voorstellen, een bijzonder paviljoen van de stad te doen oprichten.

7 augustus 1911

Teneinde te voldoen aan de talrijke vragen naar postkaarten en reclamezegels hebben de *Algemene Bestuurders* besloten deze aan de volgende prijzen te verkopen:

- postkaarten aan 2 centiemen, met een minimum van 10;
- reclamezegels aan 30 centiemen per 100 en 2,50 frank per 1000.

Kaarten en zegels zijn ter beschikking van de kopers gesteld bij de heer Lavreau, portier van het *Algemeen Beheer*, Kortrijksesteenweg 203.

10 augustus 1911

Het verdrag tussen de *Naamloze Maatschappij der Wereldtentoonstelling van Gent*, de staat, de stad en Belgisch Congo is na langdurige onderhandelingen met verscheidene ministeriële departementen eindelijk ondertekend.

Belgisch Congo komt op de begroting van de kolonie tussen voor al wat betreft het indrukwekkend *Koloniaal Paleis* dat zal worden opgericht.

Het verdrag somt de belangrijkste gunsten en voordelen op welke aan de stad Gent verleend worden door de *Maatschappij der Tentoonstelling*.

De Belgische staat verleent gelijktijdig met zijn officiële steun de machtiging om een tombola in te richten, het gebruik van de militaire gronden, enz. In één woord, al de voordelen welke de tentoonstellingen te Luik en te Brussel hebben genoten.

14 augustus 1911

De grote Gentse nijveraar de heer Jan de Hemptinne is *Algemene Commissaris der Regering bij de Wereldtentoonstelling van Gent* benoemd en de heer A. Vercruyse-Bracq is voorzitter van het *Beschermcomiteit*.

15 augustus 1911

Teneinde het aanbrengen van de materialen voor de tentoonstelling te vergemakkelijken en tevens het personeel van de statie Gent-Sint-Pieters enigszins te ontlasten, zal het deel van de oude lijn Gent - Kortrijk tussen De Pinte en

Maaltebrugge weer in dienst worden gesteld. Al wat voor de tentoonstelling bestemd is zal in het vervolg naar De Pinte worden gestuurd en van daar naar het terrein van de krijgsgrounden, welke juist naast de spoorbaan gelegen zijn. Bijna heel dit deel van het terrein is ook reeds afgeslagen en veel materieel voor het optrekken van hallen en hangaars is er aangebracht.

26 augustus 1911

Gedurende de maand augustus werden meer dan een half miljoen eenkleurige postkaarten uitgedeeld in de badsteden en de grote centra.

De werken voor gelijklegging van de krijgsgrounden aan Sint-Pieters-Aalst straat zijn aangevangen. Ze zullen in vier maanden voltooid zijn.

In de burelen had de aanbesteding plaats voor de hoofdingang en de voorna-me en ondergeschikte gevels van de paleizen der Belgische en vreemde nij-verheden.

2 september 1911

Er is nog een nieuwe naamloze maatschappij gesticht onder de titel Oud-Vlaanderen, welke voor doel heeft het oprichten en uitbaten van een kring kunstgebouwen en verschillende aantrekkelijkheden. Het zal een oppervlakte beslaan van 2 ha 50 a aan de Kortrijksesteenweg, voorbij de Sint-Pieters-Aalststraat in de richting van *De Sterre* en toevertrouwd worden aan de heer bouwkundige Vaerwijck.

5 september 1911

Het *Uitvoerend Comiteit* heeft de onderneming van de hoofdgevel langs de kant van de Kortrijksesteenweg toegewezen aan de heer Schauwvlieghe van Gent.

De versieringswerken in *staff* zullen uitgevoerd worden door de heer Verstappen van Antwerpen, een specialist in dergelijke ontwerpen. De schilderwerken werden toegewezen aan de firma *Weduwe Mathieu* van Gent voor 1 680 frank.

9 september 1911

Het hoofdbestuur van het *Vlaamsch Handelsverbond* had aan het bestuur van de aanstaande *Wereldtentoonstelling* zijn warme ondersteuning toegezegd, zo dit wilde beloven dat in alles wat van het bestuur zou uitgaan, de beide land-

stalen volstrekt gelijkwaardig zouden behandeld worden.

Het *Handelsverbond* verzocht Z. M. koning Albert deze wens bij het *Algemeen Bestuur der Wereldtentoonstelling* te ondersteunen. Het heeft daarop nu als antwoord ontvangen, dat Z. M. het gemeld verzoek met bijzondere nadruk heeft doen aanbevelen, om door het *Comiteit der Tentoonstelling* in welwillende overweging te worden genomen.

19 september 1911

De heer Cooreman, voorzitter van het *Uitvoerend Comiteit*, Cassier en de Smet de Naeyer, *Algemene Bestuurders*, hebben in Parijs een bijeenkomst gehad met de leden van het *Frans Bureel der Buitenlandse Tentoonstellingen*. De deelneming van Frankrijk is in grote lijnen besproken. *Het Frans Comiteit* heeft de meest inschikkelijkste houding aangenomen en zal binnen de 14 dagen een ontwerp van overeenkomst opsturen.

Alles doet zich dus ten beste voor en voorspelt een spoedige en zeer bevredigende oplossing. Het is waarschijnlijk dat de deelnemers uit Frankrijk niet minder dan 30 000 m² zullen innemen. Groot en goed nieuws dus!

23 september 1911

Het *Comiteit van de Wereldtentoonstelling* stelde als paviljoen van de stad Gent een nabootsing voor van het oud *Prinsenhof*. Het plan werd opgemaakt door de bouwkundige Janssens. Het bestek bedraagt 60 000 frank, maar met de volledige inrichting zou men tot 100 000 frank komen.

Het plan werd algemeen aangenomen en de nodige fondsen zullen worden gevonden in de laatste lening. De steden Brussel, Antwerpen en Luik zullen insgelijks een paviljoen doen oprichten.

Men is op de Grondwetplaats volop bezig aan de bouw van de eerste hallen. De geraamten voor niet minder dan vijf bogen zijn reeds voltooid.

Men legt thans in de tentoonstelling een kleine *Decauville*-spoorweg om de nodige aarde aan te brengen die van de krijgsgronden worden gehaald.

30 september 1911

Gisteren hadden de aanbestedingen plaats voor het bouwen van een portierswoning en een loods voor automobielen nabij de burelen van het *Algemeen Bestuur*; alsook voor de afsluiting in hout rond het park van de citadel.

6 oktober 1911

De heer Jozef Casier bepleit als man van het vak de stelling, dat de kunst van de fotografie over een bijzonder paviljoen moet beschikken. Hij heeft dit trouwens reeds met zijn medebestuurders Coppieters en de Smet de Naeyer besproken.

In het midden van de *World's Fair* zal de *Belgische Photographiebond* een salon openen voor heel de tijd van de tentoonstelling. Hij zal de grote fotografie maatschappijen van het land en de vreemde uitnodigen om hun werken tentoon te stellen. Die zullen beoordeeld worden door een jury, die alle andere inzendingen dan kunstwerken ten strengste zal weren. Binnen dit salon zal ook geen enkel nijverheidsproduct mogen tentoongesteld worden.

Het voorstel van de heer Casier werd aan de *Belgische Photographiebond* onderworpen en aldaar goedgekeurd.

9 oktober 1911

Onze minister van openbare werken zal eerstdaags de gemeenschapswegen doen herstellen die op Gent uitlopen en zullen gebruikt worden door de Belgische en vreemde automobilisten die onze aanstaande *Wereldtentoonstelling* bezoeken.

De grote steenwegen die Gent met Brussel en Rijsel verbinden zullen eerst aan de beurt komen, dan zal men de baan naar Oudenaarde herstellen, alhoewel de uitgave voor dit werk zeer aanzienlijk zal wezen.

14 oktober 1911

Het opstellen van de geraamten voor de grote middenhal nabij de hoofdingang vordert goed. Reeds zijn een groot getal bogen kant en klaar en hoeven zij nog slechts gesteld en afgesloten te worden.

19 oktober 1911

In vervanging van de heer Gustaaf Carels is de heer burgemeester Emiel Braun tot voorzitter benoemd van de *Raad van Bestuur*, een bediening die hij samen met de heer Cooreman zal vervullen. De heer Firmin De Smet is benoemd tot lid van het *Uitvoerend Comité*, in vervanging van de heer Jan de Hemptinne.

De senator De Bast, bestuurslid, wordt onder-erevoorzitter van het *Uitvoerend*

Comiteit, in vervanging van de heer Braun.

Het verdrag met de regering is ondertekend en zal binnenkort aan de *Wetgevende Kamers* onderworpen worden. Zulks is enkel een formaliteit. De stemming door het parlement is een zekere zaak.

23 oktober 1911

Een eerste aanplakbrief werd op verscheidene exemplaren verspreid. De zeven eerste nummers van het officieel blad *Gent-Tentoonstelling* zijn verschenen. In de loop van het jaar zullen nog vier nummers openbaar worden gemaakt.

Een reclamekaart werd bij de vleet verspreid in alle kuststeden, te Parijs, Londen, Berlijn, Frankfurt en Bazel, alsook in de tentoonstellingen van Roubaix en Turijn. Binnenkort zal een panoramisch zicht van de tentoonstelling worden uitgedeeld.

De vooruitzichten op vreemde deelnemingen zijn zeer bemoedigend. De officiële uitnodigingen werden door de zorgen van het ministerie van buitenlandse zaken aan de vreemde regeringen gestuurd.

28 oktober 1911

De heren Cooreman, Casier en de Smet de Naeyer zijn naar Londen geweest om zich met de Britse regering te verstaan over de officiële deelneming van Engeland aan de Wereldtentoonstelling.

Anderzijds heeft de *Board of Trade* welke door de heer Sidney Brixton bestuurd wordt, van de Belgische minister van buitenlandse zaken een uitnodiging ontvangen.

De Londense bladen geven aan de Engelse nijveraars en handelaars de raad, niet te vergeten dat België een mogendheid is waarmee Engeland een aanzienlijk zakencijfer heeft. Alles schijnt aan te duiden dat Engeland op waardige wijze op onze *World's Fair* zal vertegenwoordigd zijn.

1 november 1911

De kunstschilders Bastien en Mathieu zijn uit Congo teruggekeerd. Na 48 uren te Boma doorgebracht te hebben, waren ze naar Matadi gegaan. Ze hebben 70 studies gemaakt, zonder van de talrijke lichtprenten te spreken. Ze hebben geklaagd over de moeilijkheden om negers als modellen te hebben. De Congolezen meenden dat de schilders duivels waren.

Het panorama zal 115 meter lang worden en 4 meter hoog, zoals dat van

Cairo. Op het voorplan zal men de spoorweg en één van de stoomboten zien. Behalve het groot panorama zullen zij nog vier diorama's borstelen van 100 meter op 6.

3 november 1911

De Franse koloniën zullen aan de Gentse tentoonstelling deelnemen. De heer Thézée, secretaris van het Frans *Comiteit der Koloniale Tentoonstellingen*, zal tot algemeen commissaris worden benoemd.

De Duitse deelneming zal groot zijn, alhoewel niet zo volledig als te Brussel. Zo de regering de tentoonstellers niet steunt, zal de *Bestendige Commissie ter Bewerking van de Deelneming der Duitse Nijverheid aan Tentoonstellingen in het Buitenland*, in het belang van de nationale nijverheid deze deelneming op eigen kosten verzekeren, op een wijze die waardig zal wezen aan de Duitse faam op nijverheidsgebied.

4 november 1911

Daar waar voor enige maanden niets dan stapels ijzerwerk te zien waren, verrijzen thans een twintigtal hangaars, die alleen nog moeten overdekt en gesloten worden. Voor nog een groter aantal andere zijn de nodige grondvesten gemetseld. Geen twijfel of dit deel van de hallen zal tegen de overeengekomen datum van 1 mei 1912 voltooid wezen.

Men is niet alleen druk bezig met het opstellen van de hallen, een aantal hoveniers arbeiden aan het uitdoen en verplanten van bomen. Het tuintje dat op de Grondwetplaats bestond zal weldra worden verplaatst.

Het aanvullen met aarde tussen en in de hallen ter hoogte van de grondvesten vordert goed. Het geschiedt met een locomotief en wagonnetjes *Decauville*, die telkens een schoon aantal kubieke meters van de krijgsgonden naar het terrein overbrengen.

In de Kleistraat is men begonnen met het slopen van de huizen rechtover de viaduct van de Krijgslaan, teneinde de nieuwe laan aan te leggen tussen de tentoonstelling en het park, welke zal uitgeven op de plaats waar vroeger de *Belvédère* stond.

11 november 1911

De staat zal aan de *Naamloze Maatschappij van de Tentoonstelling* nog andere gronden afstaan langs de Krijgslaan, aan de overkant van deze welke bestemd zijn voor de nieuwe kazernen, evenals de gronden die beschikbaar

werden langs de Woeringen- en Musschestraten.

Deze gronden zullen één jaar na het sluiten van de tentoonstelling aan de staat teruggegeven worden, na de afbraak van al de gebouwen, erin begrepen de grondvesten, het weghalen van de materialen, het effen leggen van de uitgravingen en het terugbrengen van de gronden op hun tegenwoordig peil.

15 november 1911

De stad Gent, vertegenwoordigd door het schepencollege, handelend ter uitvoering van de overeenkomst met de *Naamloze Maatschappij der Wereldtentoonstelling* verklaart, als solidaire borg een som van 2 500 000 frank aan te stellen tot verzekering van het krediet, aan die maatschappij geopend door de *Banque de Flandre, de Banque de Gand en de Banque Centrale Gantoise*, ten bedrage van één derde van de som, in het voordeel van elk van de drie banken.

Derhalve verbindt zij zich tegenover de drie banken, voor zichzelf en voor de *Naamloze Maatschappij van de Tentoonstelling*, voor het geval dat deze laatste in gebreke moest blijven het te doen, alle sommen te betalen welke genoemde maatschappij aan ieder der drie banken verschuldigd is, om welke reden ook.

17 november 1911

In plaats van één groot paleis op te richten voor de afdeling landbouw zou men een gemeentehuis bouwen met aanhorigheden, een school, enz. Men zal aan de tentoonstellers die gewoonlijk afzonderlijke paviljoenen oprichten verzoeken die rond het gemeentehuis te bouwen, in nagenoeg dezelfde stijl.

Een dorp in die voorwaarden geschikt, met goed aangelegde wegen waar dan allerlei betogingen en feesten van de buiten kunnen ingericht worden, zou tevens leerzaam en aantrekkelijk zijn.

20 november 1911

Een Franstalig blad van onze stad meldt dat het uit Berlijn een slechte tijding heeft ontvangen. Het *Duits Bestendig Comité der Tentoonstellingen in het Buitenland* zou beslist hebben om niet officieel deel te nemen aan onze Wereldoor.

Uit goede bron hebben we echter vernomen dat die beslissing hoegenaamd niet gevallen is. De onderhandelingen met ons *Algemeen Bestuur* duren voort en alles doet een schitterende medewerking van het Duits keizerrijk voorzien.

Wij achten het zoveel te nuttiger deze verklaring te doen, daar een Brussels blad andermaal op het feit terugkeert en de zaak nog erger voorstelt. De Gentse bladen hebben nochtans de tentoonstelling van Brussel niet tegengewerkt!

29 november 1911

De heer Cooreman, voorzitter van het *Uitvoerend Comité van de Wereldtentoonstelling*, werd gisteren om 11 uur in het paleis te Brussel ontvangen, waar hij met de koning een lang onderhoud had.

De voorzitter heeft aan Z. M. uitgelegd hoe ver de werken gevorderd zijn en meer bepaald gesproken over de kwestie van de buitenlandse deelnemingen. De koning heeft in de aanmoedigendste bewoordingen herhaald hoezeer hij de onderneming genegen is en de voorzitter gelast aan zijn collega's te zeggen, dat zijn medewerking in de ruimst mogelijke mate verworven en behouden blijft.

30 november 1911

Na eerst Luik en Brussel bezocht te hebben, reizen een vijftigtal leden van de *Kölner Vereinigung für rechts- und staatswissenschaftliche Fortbildung* naar Gent. Alhoewel dit bezoek niets officieels in zich heeft, is het niettemin zeer belangrijk. De afvaardiging reist onder het bestuur van de heer doctor Grever, assessor van de burgemeester van Keulen en de heer professor Eckert, doctor en bestuurder van de hogere handelsschool van Keulen.

Uit officieuze bron werd vernomen dat de onderhandelingen aangaande de deelneming van Duitsland op goede weg zouden zijn. Een groot getal nijveraars en handelaars van over de Rijn hebben naar het schijnt hun medewerking beloofd en hun toetreding gezonden. De officiële bescherming van de Duitse regering is gevraagd en alles laat het wellukken van die onderhandelingen tegemoet zien.

5 december 1911

In de werkhuizen van de waterleiding aan de Stropkaai worden weldra drie machinepompen geleverd en geplaatst, bestemd voor de dienst van de *Wereldtentoonstelling*. Twee ervan zullen bestendig in werking moeten zijn, de derde zal dienen als reserve. Iedere pomp zal 300 m³ water kunnen ophalen, met een drukking van 8 atmosfeer op de uitgangsbuizen.

Het voordeligste aanbod werd gedaan door het huis Heinrichs van Hédômont

en beloopt de som van 101 875 frank, waarvan 18 000 moet afgetrokken worden voor de overname van de pompen na de *Wereldtentoonstelling*, want zij zijn in gewone tijden niet noodzakelijk voor de dienst.

9 december 1911

Ongeveer 30 000 m² hallen zijn reeds opgericht en moeten nog slechts gedekt worden. Aan enkele is men bezig de bekleding in staff aan te brengen. Voor die werken zijn op het tentoonstellingsterrein twee grote werkhuisen opgericht, het ene van de heer Verstappen, het andere van de heer Van Hecke. Ganse massa's afgewerkte stukken liggen gereed om geplaatst te worden.

Intussen wordt elders ook vlug voortgewerkt. Aan de ingang van de Musschenstraat is de portierswoning met de daaraan palende bergplaats voor de automobielen van de bestuurders en commissarissen bijna voltooid.

De hoofdingang van de *World's Fair* zal de breedte beslaan tussen de Musschestraat en de Sint-Pieters-Aalststraat. Een deel van de halve ronden is reeds opgetimmerd en de twee gemetselde middendelen die de torens moeten dragen waartussen de grote koepel komt, zijn bijna voltooid.

Het *Algemeen Bestuur* heeft een goede gedachte gehad. In de tentoonstellingen van Antwerpen, Brussel en Luik waren er kantienen ingericht waar de werklieden tijdens de schafttijd 's middags of 's avonds bier of broodwaren konden bekomen.

Men heeft dat te Gent niet gewild, dit in het voordeel van de talrijke neringdoenden van de omgeving, die dus reeds bij de onderneming baat hebben. Rechtover de ontworpen hoofdingang stonden een hele reeks kleine burgerswoningen. Zij worden nu veranderd in winkels voor spekslachters, bakkers en herbergen.

Het lijkt ook geen twijfel dat met het aanstaande lenteseizoen de wandelaars naar het terrein van de tentoonstelling talrijk zullen worden. En de vooruitziende neringdoenden maken zich daarom op tijd gereed.

Morgen bezoeken de afgevaardigden van de Franse Koloniën de terreinen van de *Wereldtentoonstelling*. Onder leiding van de heer Van de Voorde zullen ze de gronden langs de Krijgslaan en het park doorwandelen. Op één van deze twee plaatsen zal het paviljoen van de Franse kolonie worden opgericht.

Het *Algemeen Bestuur* zal die dag het bezoek ontvangen van enige Russische afgevaardigden, vergezeld door de gezant van de keizer te Brussel. Er zal hen een ontbijt worden aangeboden.

Maandag komt een Amerikaanse afvaardiging, aangevoerd door haar gevolmachtigde minister, om met het *Algemeen Bestuur* te onderhandelen over een

gebeurlijke deelneming van de Verenigde Staten.

11 december 1911

De beeldhouwer Arsène Mathieu van Brussel was door de regering naar Congo gezonden om er studies te maken voor het *Koloniaal Paleis* in de Gentse *Wereldfoor* en bracht niet minder dan 25 kisten mee vol schetsen welke in Congo werden gemaakt.

Voor zijn vertrek hield hij in Leopoldville een tentoonstelling die zo goed werd bezocht, dat ze 700 frank opbracht ten voordele van het werk tegen de slaapziekte.

Nu vraagt een Brussels blad dat de kunstenaar in onze hoofdstad een tentoonstelling zou inrichten met alles wat hij uit de Congo heeft meegebracht. Het is te hopen dat aan die vraag niet voldaan zal worden en onze *Wereldtentoonstelling*, waarvoor de reis opzettelijk werd gedaan, er de eerste eer zal van genieten!

Het *Koloniaal Paviljoen* zal 600 000 frank kosten maar wordt geheel door de staat betaald. Te midden van het gebouw komt onder een overgrote koepel het prachtige panorama van de schilders die daarvoor door de regering naar Congo werden gezonden. In de vorm van een kruis worden dan in de vier hoeken diorama's opgesteld, die de bezoekers een volledig denkbeeld zullen geven van het tegenwoordige Congo. Verder komen er salons voor de kunstvoorwerpen in ivoor en dergelijke. Na de tentoonstelling wordt het hele paviljoen naar Tervuren overgebracht.

Men had gedacht de textielnijverheid voor te stellen met allerlei in werking zijnde mechanieken. Daarvan heeft men echter moeten afzien wegens de ordereglementen van Engelse huizen. Nu heeft men beslist voor al de verschillende vakken diorama's in te richten, die bij voorbeeld de vlasnijverheid verbeelden van het zaaien tot aan de volledige bewerking en iets dergelijks voor het katoen. Men zal de vervaardiging van de kunstzijde te zien geven, als deze van de echte zijde niet kan worden voorgesteld.

Er is dan ook nog sprake van het inrichten van twee grote feesten, één voor de patroons en één voor de 12 000 werklieden van de vlasnijverheid. Al de andere groepen zullen zich op de tentoonstelling evenwaardig doen vertegenwoordigen.

Tijdens de vergadering van de burgemeesters van Brussel en de aanpalende gemeenten is besloten officieel en gezamenlijk aan de *Wereldtentoonstelling* van Gent deel te nemen. De tentoonstelling zal een schets geven van de verschillende bestuurlijke diensten. Een toelage zal door iedere gemeente worden gestemd.

16 december 1911

De maatschappij van de tentoonstelling heeft een nieuwe reeks reclamezegels uitgegeven, welke de voornaamste gebouwen van de stad voorstellen. Ze worden te koop aangeboden aan 30 frank voor 10 000, 18 frank voor 5000 en 5 frank voor 1000.

Van de eerste reeks werden er in vier maanden tijd 115 000 naar alle landen van de wereld gezonden. De nieuwe zijn te bestellen bij het *Algemeen Bestuur van de Wereldtentoonstelling* in de Musschestraat.

18 december 1911

De opsteller van een groot modeblad van Parijs heeft de ronde gedaan bij alle grote dameskleermakers, die verklaard hebben het volgend jaar echt buitengewone scheppingen in de wereld te zullen zenden. Het schijnt echter dat het in 1913 nog erger wordt en bij de tentoonstelling een *Frans Salon van het Confectievak* zal worden gevoegd, dat een echte openbaring zal zijn.

21 december 1911

Gisteren heeft rond 2 uur in de namiddag op het tentoonstellingsterrein een ongeval plaatsgehad waarbij echter niemand werd gekwetst en slechts stoffelijke schade veroorzaakte.

Aan de Kortrijksesteenweg zijn drie hangaars van de in aanbouw zijnde hoofdingang plotseling als een kaartenhuisje neergeploft. Teneinde rapper te kunnen doorwerken had de aannemer zeer waarschijnlijk verwaarloosd de hallen onderling met trek- en spanroeden te verbinden.

Van de hallen blijft niets recht en de grond is bedekt met een massa verwrongen ijzeren gebinten en verbrijzelde verbandstukken.

De schade zal voor de ondernemer denkelijk nogal aanzienlijk zijn. Het *Bestuur der Tentoonstelling* blijft er echter volkomen vrij van.

26 december 1911

Men zal bij het bouwen van het *Feestpaleis* een nieuwe werkwijze beproeven om voort te kunnen werken, zelfs als de temperatuur 25 graden onder nul aanwijst. Daartoe wordt bij de mortel een bijzondere stof gevoegd, vermengd met een soort zout.

Bij de eerste vorst zal de proef genomen worden. De ondernemers zullen die zeker met grote belangstelling volgen. Het stelsel zou overigens reeds in

Canada met goed gevolg toegepast zijn.

2 januari 1912

Het *Staatsblad* kondigde al de namen aan van de leden van de *Hogere Beschermingscommissie der Wereldtentoonstelling*, die werd samengesteld ten einde deze onderneming aan te moedigen en te bevorderen.

Het getal voorname personen uit heel België op gebied van handel, nijverheid, zeevaart, kunsten en wetenschappen is overgroot en beslaat niet minder dan 16 bladzijden!

ERIK DE KEUKELEIRE

Fragmente uit “De Wereldtentoonstelling van 1913 te Gent (1896-1920)”; 352 pagina's, oktober 2004, uitgave in eigen beheer.